

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

16.08.2016 г.

[Инвестор.БГ](#)

✓ Идва ли отмяната на осигурителните прагове?

Работодатели и синдикати да се договорят свободно за прагове в сектори, където имат реално представителство, настоява ИПИ

През последните седмици се случи нещо извънредно по отношение на трудово-осигурителните норми в страната. Всички големи работодателски организации в страната изпратиха писмо до министрите на финансите и на социалната политика, в което открито поискаха отменянето на т. нар. минимални осигурителни прагове и категорично отказаха да участват в бъдещи преговори за тяхното определяне.

Този ход на работодателите би следвало да ни приближи максимално до един предизвестен край на механизъм, който доказано носи повече вреди на пазара на труда, отколкото ползи, и вече почти не среща подкрепа дори в самите синдикални среди, казва в свой анализ икономистът Петър Ганев от Института за пазарна икономика (ИПИ).

Минималните осигурителни доходи според него са уникално българско творение, което няма аналог в европейската практика. Те са обличани в риториката на свободното договаряне между работници и работодатели, което сериозно се разминава с реалностите.

Праговете се разписват по икономически дейности и професии ежегодно в Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) и на практика са административно определен минимален доход, върху който се дължат осигурителни вноски. Доход, който е много по-различен от минималната заплата, тъй като се разписва толкова детайлно по сектори, професии и позиция на работника, че на практика задава структурата на заплатите в цели сектори.

Самото определяне на конкретните прагове минава през преговори, които се провеждат между представители на работници и работодатели и които доказано почти никога не са представителни. Дори когато повишението на един праг е "договорено", то обикновено е направено без голяма част от съответния сектор да е представен. С други думи, "договореният" праг е административно наложен и разпрострян върху целия сектор. Не само това, но и често праговете се повишават административно и за сектори, където не е постигната никаква договорка или дори не са се провеждали преговори - това се случи например за настоящата година. Последното категорично доказва, че чрез праговете се провежда т. нар. "политика по доходите" по административен път и не може да се говори за някакви свободни отношения и преговори между работници и работодатели.

Войната на държавата да запази минималните прагове като механизъм за провеждане на популистична политика по доходите и намеса в индустриалните отношения, започва сериозно да издиша през последните години на фона на постоянните упреци от страна на Европейската комисия, смята икономистът.

Отказът на работодателите да участват в преговорите тази година вече прави напълно безсмислени опитите на администрацията да аргументира смисъла от системата. Липсата на представителност и административния характер на минималните осигурителни доходи, огромният проблем на регионално и секторно ниво, както и силната зависимост на нискоквалифицираните от праговете трудно могат да бъдат оспорени. Разговорите със синдикалните организации също показват, че там подкрепата за системата е почти изчезнала и към момента остава само по високите етажи на квази-политическото синдикално представителство.

Икономистите от ИПИ декларират, че подкрепят искането на работодателските организации за отмяната на чл. 6, ал. 2, т.3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Това е текстът, който регламентира детайлното разписване на праговете в Закона за бюджета на ДОО всяка година. Премахването на този текст според тях би позволило работодатели и синдикати да се договорят свободно за прагове в сектори, където имат реално представителство - по модела на колективните трудови договори, но без механизма за тяхното разпространение върху всички останали. Така системата на праговете би имала своя чисто доброволен характер и не би била обект на политическа намеса от един или друг министър или от едно или друго гласуване в парламента.

[Инвестор.БГ](#)

✓ 8% безработица отчете НСИ за второто тримесечие на 2016 година

Броят на заетите в частния сектор се увеличава, а в обществения намалява

През второто тримесечие на 2016 г. безработицата намалява до 8%, съобщи Националният статистически институт (НСИ). Отчетено е понижение от 1,9 процентни пункта в сравнение със същия период на 2015 г.

Икономически активното население между 15 и 64 години е 69,4%, колкото и през второто тримесечие миналата година. Коефициентът на заетост за същата група е 63,7%, като в сравнение със съответното тримесечие на 2015 г. се увеличава с 1,3 процентни пункта.

Икономически неактивните лица между 15 и 64 години са 1,428 млн. или 30,6% от населението в същата група.

От тях 158 900 или 11,1%, са обезкуражени. В сравнение с второто тримесечие на 2015 г. броят на тези лица (15 - 64 години) намалява с 6 800.

Заетост

През второто тримесечие на 2016 г. общият брой на зетите лица на 15 и повече години е малко над 3 млн., от които приблизително 1,6 млн. са мъже, а 1,4 млн. - жени.

Относителният дял на зетите над 15 години е 49,5%, като в сравнение със същото тримесечие на 2015 г. се увеличава с 0,8 процентни пункта. При мъжете този дял е 54,6%, а при жените – 44,8%.

През второто тримесечие на 2016 г. 63,2% от зетите лица работят в сектора на услугите, като броят им достига 1,916 млн. В индустрията са зети над 893 хил. души (29,5% от всички зети), а в селското, горското и рибното стопанство – над 223 хиляди (7,4%).

От всички зети 3,6% (109 400) са работодатели, 7,7% (234 500) - самостоятелно зети (без наети лица), 88% (2,669 млн.) - наети лица, и 0,7% (над 19 хил.) - неплатени семейни работници.

От наетите лица 1,991 млн. (74,6%) работят в частния сектор, а 677 900 (25,4%) - в обществения.

В сравнение с второто тримесечие на 2015 г. броят на наетите в частния сектор се увеличава с 2,4%, а този на наетите в обществения сектор намалява с 3,4%.

От всички наети лица 119 200 или 4,5%, са с временна работа.

Безработица

През второто тримесечие на 2016 г. безработните лица са 265 600, а коефициентът на безработица - 8%. В сравнение с второто тримесечие на 2015 г. броят на безработните намалява с 65 300 хил., а коефициентът на безработица - с 1,9 процентни пункта.

Безработицата намалява и при мъжете (8,8%), и при жените (7,2%).

От общия брой на безработните през второто тримесечие на 2016 г. 155 700 (58,6%) са мъже и 109 900 (41,4%) - жени.

От всички безработни 12,9% са с висше образование, 48,9% - със средно, и 38,2% - с основно и по-ниско образование.

През второто тримесечие на 2016 г. продължително безработни (от една или повече години) са над 161 хил., или 60,6% от всички безработни лица.

Коефициентът на продължителна безработица е 4,9%, като в сравнение със съответното тримесечие на 2015 г. намалява с 1,3 процентни пункта. По пол коефициентът на продължителна безработица е 5,3% за мъжете и 4,4% за жените.

От общия брой на безработните 37,9 хил. или 14,3% търсят първа работа.

През второто тримесечие на 2016 г. коефициентът на безработица за възрастовата група 15 - 29 навършени години е 10,9%.

В сравнение с второто тримесечие на 2015 г. стойността на този коефициент е по-ниска с 3 процентни пункта, като намалението е по-голямо при жените в сравнение с мъжете.

Стандарт

✓ 25% от собствениците на фирми са жени

Работещите българи са с 329 хил. по-малко от периода преди кризата

Над 25% от собствениците на фирми са жени. Общият броя на работодателите е 108,3 хил. души, сочат данните на Националния статистически институт за 2015 г. От тях 27,9 хил. са жени, а 80,4 хил. са мъже. Световната финансова криза, която застигна България през 2008-2009 г., се е отразила малко по-тежко на предприемачите жени, отколкото на мъжете.

През 2008 г. броят на работодателите е бил с близо 15 хил. повече - 122,9 хил. Но делът на жените сред тях е бил малко по-голям - 29%. Кризата се е отразила много негативно не само на работодателите, а и като цяло на заетостта в страната.

Общият брой на работещите през 2008 г. е бил 3,36 млн. души. След като кризата застигна България и много фирми фалираха или трябваше да съкращават персонал, през 2012 г. броят на зетите пада до 2,934 млн. Това е намаление с 426 хил. души. След това се наблюдава възстановяване на трудовия пазар и увеличение на броя на зетите. През 2015 г. те нарастват до 3,031 млн., което обаче е все още с 329 хил. под нивото от 2008 г. Като спрямо периода преди кризата намалява броят както на работодателите, така и на самостоятелно зетите и на работниците.

При хората, които сами упражняват някаква професия, или сами са си шефове (т.н. самонаети), разликата между мъжете и жените е по-малка, отколкото при работодателите. От общо 236,8 хил. самонаети граждани през миналата година, 84,8 хил., или 35,8% са жени, сочат данните на НСИ. Докато при наетите разлика между половете почти няма. От 2,667 млн. души, наети през миналата година, жените са 1,368 млн., или 48,7%, сочат данните на НСИ. Като прави впечатление, че има разлика при наемането на жени в частните фирми и обществените предприятия. Делът на жените в частните компании е 45%, докато в обществените предприятия те са повече от мъжете и имат дял от 60% от наетите. Това показва различен подход в управлението на частните и публичните компании. В частния сектор почти няма разлика в дела на жените преди кризата и сега. Докато в обществените предприятия дела на жените се увеличава - от 56,8% през 2008 г. до 60% за миналата година. Общият брой на зетите в публичните предприятия намалява през годините. През 2008 г. те са 787,7 хил. души, а през 2015 г. са 699 хил., или със 88 хил. по-малко.

Стефан Кючуков

Банкеръ

✓ Доходите ни растат с 3% на годишна база през второто тримесечие

През второто тримесечие на 2016 г. средният доход на лице от домакинство е 1 239 лв. и нараства с 3.0% спрямо същия период на 2015 година.

В структурата на общия доход, най-голям процент си остава работната заплата 54.8%, следвани от доходите за пенсии 29.3% и доходите от самостоятелна заетост 6%. Социалните обезщетения и помощи са 3.7% от общия доход.

Доходът от работна заплата през отчетния период се е увеличил с 0.8% до 679 лева спрямо година по-рано. Доходите от пенсии нарастват с 13.2% спрямо юни 2015 г. до 363 лв.. Доходите от предприемачество обаче намаляват от 84 на 74 лв., или с 12.3%. С най-нисък ръст са доходите от социални обезщетения и помощи - едва 1.8% до 45 лв.

През второто тримесечие, дялът на паричния доход на домакинствата запазва високия си дял от 98.8 процента.

През периода април-юни 2016 г. разходите на българските домакинства са 1 076 лв. средно на лице, което е с 1.5% по-малко в сравнение сравнено със същия период на 2015 година.

За храна са изразходвани 33.2%, или 357 лв. средно на лице от домакинството. Спрямо година по-рано тези разходи намаляват с 3.1%. Следват ги разходите за жилище (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома) - около 16.6% от общите разходи, или 178 лв. Тези разходи се понижават на годишна база с 1.7%.

Разходите за здравеопазване обаче се увеличават от 55 на 63 лв., или с 14.3% и съставляват около 5.8% от общите разходи.

Телевизия Блумбърг

✓ Какви промени са нужни на българските трудови закони

Иван Нейков, БИТСП, Бизнес старт, 16.08.2016

Трудовото законодателство на България е неприложимо към микрофирмите. Това заяви бившият ресорен министър и директор на Балканския институт на труда и социалната политика Иван Нейков в Bloomberg TV Bulgaria. В "Бизнес старт" с водещ Йоанна Николова той коментира последните излезли трудови данни, като даде препоръки за промяна на трудовото законодателство в България.

По думите му трябва да има отделни трудови разпоредби за малките фирми и за големите корпорации. Причината – микропредприятията са поставени под диспропорционално голям регулаторен натиск за сметка на големите фирми.

По отношение на малките компании трябва да останат пет-шест фундамента, като правото на отпуск, гарантирани условия и безопасност на труд, и лимитираното работно време. Всичко останало не е приложимо за микропредприятията, като елементите на "социален диалог" и "тристранно сътрудничество".

Сега

✓ Банките издържаха стрес теста. А БНБ?

След приключването на "изпитите" може да очакваме по-изгодни лихви

снимка: БНБГуверньорът на БНБ Димитър Радев парира въпросите за стрес тестовете на банките, като направи изявление преди огласяването на резултатите и обеща да направи коментари по-нататък. Комплексната оценка на банките - прегледът на активите им и стрес тестовете, приключи в разгара на лятото с добра новина. Българската банкова система е стабилна, а някои банки дори са се презапасили с капитал отвъд границите на разумното. Но има две институции, които ще трябва да увеличат капитала си за всеки случай. Техните имена също не са изненада - Първа инвестиционна банка и Инвестбанк.

Проверката на банките бе поискана, за да се разсеят опасенията, че слабият банков надзор прикрива нарушения в тях. Това бе скъпо упражнение - не толкова заради директните разходи, които бяха платени от банките, а защото неизвестността ги накара да се въздържат от рискове (което означава и да пропускат възможности) и да се опитват да увеличат лихвените маржове, което не бе благоприятно за клиентите.

И докато резултатът е в рамките на предварителните очаквания, важният въпрос е как е постигнат той. От отговора зависи и оценката ни за самата БНБ, защото стрес тестът бе преди всичко оценка за това дали централната банка се е разделила с лошите практики от миналото.

Логично бе БНБ да извърши проверката, като преследва две цели, които донякъде си противоречат - да дисциплинира банките и да не създава допълнителна паника. За това доколко е изпълнена първата цел, можем само да гадаем по размера на обявените корекции и по предстоящите мерки. Втората цел можем да приемем за постигната - включително чрез неясното обявяване на резултатите в почивен ден.

За разлика от големите европейски вестници, които подложиха на критичен разбор резултатите от стрес тестовете, проведени от Европейския банков орган, българските медии с много малко изключения се задоволиха да преразкажат съобщението на БНБ. Това не бе лишено от грешки, за което обаче вината е преди всичко на централната банка. Тя не само не направи пресконференция, но не проведе никаква предварителна разяснителна кампания. Да, ЕЦБ и Европейският банков орган не проведоха пресконференция тази година, но това са поредните им стрес тестове. В предишни години имаше закрити брифинги, както и разяснителна кампания - включително чрез инфографики и видеа. Журналистите у нас бяха оставени сами да разбират какво е CET1* или капиталов буфер и каква е разликата между корекции и обезценки.

Черна кутия

Главният резултат от проверката са необходими допълнителни корекции (и по-точно провизии и корекции на стойността на активи) в размер на 665 млн. лева. По-голямата част от тези корекции идват от ПИБ - 420 млн. лева, и Инвестбанк - 104 млн. лева. Това не е сумата на установените допълнително нередовни кредити, тъй като допълнителните провизии са различен процент - от 10 до 100%.

От доклада става ясно, че 3.7 млрд. лв. кредити (7.14% от рисково претеглените активи) са прекласифицирани като необслужвани експозиции, което е довело до индивидуално начислени провизии за 474.9 млн. лв. Отделно са начислени провизии на портфейлна база (предимно за ипотечни кредити) за 149 млн. лева и обезценки на активи, които банките са придобили като обезпечения - 41 млн. лева.

Как се е стигнало до този резултат обаче остава неясно. Централната банка е изключително пестелива на подробности за причините, довели до тези корекции. Така например тя обяви доста енигматично кои са показателите за обезценка - коефициент на покритие на дълга, мерки за въздържане (това са предоговорени, отписани или рефинансирани кредити) и др. От текста все пак става ясно, че основната част от установените провизии са за кредити на предприятия, за които е приложена презумпцията за недействащо предприятие (в такъв случай те трябва да са добре обезпечени, за да не се обезценят кредитът).

Според доклада не са установени "отклонения от регулаторните изисквания за големи и свързани експозиции - "Доставчиците на услуги (проверителите - б. а.) не откриха разминавания с приложимата регулаторна рамка при прегледа на всички идентифицирани експозиции към свързани лица". Това е важно твърдение, което трябва да бъде защитено по-подробно.

Другият резултат е по линия на стрес тестовете. В утежнения сценарий те са се отразили по-неблагоприятно на някои институции. Две банки (отново ПИБ и Инвестбанк) достигат отрицателен капитал през 2018 г., относително по-слабо се представят Интернешънъл Асет банк и Токуда, които хипотетично биха паднали под регулаторния минимум. Тези резултати обаче нямат непосредствено проявление, тъй като БНБ прие стрес тестовете само за сведение.

От препоръките към отделните банки се вижда, че има и други забележки, включително към банки, които се представят отлично. Например Уникредит Булбанк трябва да подобри управлението на риска, ДСК - колективното провизиране, а ЦКБ, която почти няма корекции, и още няколко банки - бизнес плана и капиталовия план.

Объркване

За разлика от европейските стрес тестове у нас не бяха оповестени подробни резултати по банки. Освен това БНБ не обяви капиталовия недостиг на отделните институции, а т. нар. нетни корекции (в доклада с индивидуалните резултати) и "необходимост от корекции" и "мерки за покритие с допълнителни капиталови буфери" (в таблицата от прессъобщението). Това доведе до определено объркване, което се дължи на следното:

Нетните ПКА** корекции отразяват всъщност провизиите, които банките следва да начислят в резултат на установена необходимост от преквалифициране на кредити и/или доначисляване на провизии. Тъй като проверката е към 31 декември 2015 г., БНБ реши да приспадне от тези провизии вече начислените обезценки, както и печалбата (неодитирана) според отчетите на банките към 30 юни за целите на таблицата, която бе представена на широката публика. За да покаже какъв капитал трябва да осигурят банките, се взема предвид и наличното превишение на капитала преди проверката (на практика почти всички банки отчитаха по-висок капитал от необходимото). Така че обявеното число на капитала, който трябва да осигурят ПИБ и Инвестбанк, е с вече приспадната печалба към 30 юни. Имаше неправилни интерпретации по този въпрос.

Вероятно именно заради този начин на представяне (с корекция към 30 юни) банките бяха усърдни да отчетат печалби през първото полугодие.

Контрата остава в централната банка

Остават важни въпроси: Какво ще направи БНБ сега, защо изобщо имаше стрес тестове и как ще се промени поведението на банките?

Не всичко приключва с публикуването на резултатите. Банките тепърва ще отразят резултатите от проверката на качеството на активите (провизиите) в резултатите си към 31 декември 2016 г. Повечето от тях вече са начислили достатъчни обезценки. Освен това те трябва да изпълняват и предписания за промените в процедурите и правилата.

Резултатите от стрес тестовете, за които почти не стана дума досега, нямат пряко счетоводно отражение. Но банките, при които има вероятност от неблагоприятно въздействие на евентуални шокове, трябва да одобрят промени в капиталовите планове, включително и ограничения за разпределяне на дивиденди, и някои да формират и капиталови буфери - в срок до 31 декември 2017 г. При необходимост ще се изискват и промени в бизнес моделите на банките.

Това означава, че мерките за намаляване на рисковете в банките (включително такива, които не бяха обявени) ще продължат, макар и не така шумно. Всъщност стрес тестът за БНБ не е свършил.

Със сигурност ще се промени и поведението на банките. Въздишката на облекчение, че само две банки имат проблеми, които са управляеми, не означава, че банките ще разхлабят масово стандартите за кредитиране. Това едва ли ще се случи, още повече че предстоят и други проверки. Но неизвестността пред тях намалява и няма да им се налага с всички сили да се опитват да поддържат лихвените маржове - често с риск от загуба на клиенти.

Така че краят на стрес тестовете е добра новина за клиентите, които може да очакват по-изгодни лихви.

РЕЧНИК

Стрес тестовете

трябва да покажат как банките биха се справили със срив в цените на стоките или по-бавен ръст на икономиката. Конкретните параметри са разработени на база на основния сценарий на БНБ за ръст на икономиката през периода 2016-2018 г. и очакваните негативни отклонения от тази прогноза. Стрес тестът показва дали съответната банка ще издържи на

спад на БВП от 2.2% и дефлация от 2.6% през тази година. Друга неблагоприятна хипотеза, чието въздействие върху банките е проверено, е спад на цените на жилища с 9% през тази година.

За сравнение сценарият за европейската икономика включва хипотеза, при която БВП пада с 1.2% през 2016 г. и 1.3% през 2017 г. с връщане към растеж (0.7%) през 2018 г. Негативният сценарий на стрес тестовете в ЕС през 2016 г. допускаше и спад на фондовите борси с 25% или понижение на цените на имотите с 22%.

Прегледът на качеството на активите (ПКА) **

включва количествен и качествен анализ на "извадка" от класове активи и/или експозиции. Подборът се прави така, че да се установят портфейлите с най-висок риск от неправилна класификация и оценки. Специално внимание би трябвало да има към кредитите за свързани лица. Не са проверявани експозициите на дребно, както и експозиции с нисък риск, но те са обект на начисляване на колективни провизии. Бяха оценявани и обезпеченията.

Прегледът показва дали съответната банка има нужда от увеличаване на провизиите и промяна на съотношението на базовия капитал от първи ред (СЕТ1)*. СЕТ1 включва акционерния капитал на банката, резервите и неразпределената печалба. Неговата минимална стойност е 4.5%.

Освен това има капитал от втори ред, това е допълнителният капитал, в който се включват и провизиите. Общата стойност на капитала, който се изисква да притежават банките и инвестиционните дружества, следва да е най-малко 8% от рисковото претеглените активи.

Рисковото претеглените активи са знаменателят от уравнението и представляват коригирана стойност на активите на банката - кредити, ДЦК, акции и други финансови инструменти и т.н., спрямо риска, който те носят. Най-безрисковите активи като ДЦК са с нулево тегло, тоест те не изискват капитал.

[Komentator bq](#)

√ Близо 5600 българи са предпочели да учат в чужбина

Автор: Иглика Горанова, сп. Икономист

Средно между 5500 и 5600 българи заминават да учат в чужбина, което е близо 15% от абитуриентите, съобщи Ирина Кънева от "Интеграл", координатор на международния проект "Световно образование в България". С броя на зрелостниците, които избират да продължат образованието си в чужбина, България си запазва мястото в топ 10 на европейските страни, които изпращат най-много студенти във Великобритания. На Острова делим челни позиции със страни като Германия, Франция, Гърция и Италия. Любопитен факт е, че във Великобритания в момента бройката на българските студенти е колкото бройката на студентите от Румъния, която е с 23 милиона население, а след нас остава страна като Полша, която влезе значително по-рано от нас в ЕС.

Предпочитаните държави

Освен във Великобритания, българите предпочитат образованието в Германия. Следват Холандия и Франция, Дания, Швеция. Италия и Испания са по-слабо застъпени поради по-малкото специалности на английски език и правилото е тези страни да бъдат избирани от възпитаници на италианския лицей и испанските гимназии в страната или от такива, които са изучавали задълбочено двата езика. Данните на Световно образование сочат, че учениците, които на всяка цена искат да учат в чужбина, не се записват в български университети. При отпадане от прием за Англия, където резултатите стават ясни най-рано в ЕС, кандидатът се насочва към Холандия или Дания.

Има интерес и към САЩ, но там бройките са ограничени поради много по-скъпото обучение и отдалеченост.

С 10% повече са избрали Холандия

По данни на "Интеграл" тази година с 10% са се увеличили кандидатите за Холандия. Очакванията са към страната на лалетата да отпътуват над 550 българи, които ще се обучават в 28 холандски университета. Според "Интеграл", причина за ръста на студенти в Холандия е новата политика за финансиране на студентите в Холандия, която бе въведена от миналата година за чуждестранните студенти от ЕС. От миналата есен българите в Холандия могат да получават допълнително финансиране от холандски студентски фондове, което достига до 1016 евро на месец. Част от сумата се оформя както досега – като заем, а друга ще бъде отпускана безвъзмездно. Друг финансов стимул е кредитирането на таксите за обучение в размер на 1951 евро годишно, под формата на заем, който се изплаща 2 години след завършването. Холандското правителство поема значителна част от лихвата, което прави заема изключително изгоден.

Българи ще се обучават в 28 холандски университета като най-предпочитания е университетът Грьонинген, който е първи в класацията на университетите в страната и в топ 100 на международната класация на университетите в света. Следват учебните заведения университет Еразмус Ротердам, Университета за приложни науки в Грьонинген и Университетът в Хага.

Лек спад за Дания

Лек спад в рамките до 5% се отчита за другата популярна образователна дестинация – Дания, където се очаква да пътуват около 150 български студента. Причината е в намалената бройка за прием, отпадането на някои специалности от учебните програми на английски и завършените изисквани за прием, като хорариум от часове, минимален успех и езикова подготовка. Предпочитан университет в Дания е университетски колеж "ВИА", следван от Университета на Северна Дания и бизнес академията Архус. Българи ще се обучават в общо 13 датски университета.

Сред предпочитаните от българите специалности в двете държави са международен бизнес и мениджмънт, информационни и комуникационни технологии, маркетинг, европейско право, хотелиерски мениджмънт, икономика и бизнес, туризъм и мултимедия дизайн и комуникации.

Великобритания

За Великобритания средногодишно през последните 5 години пътуват около 1800 българи, като бройката на кандидатстващите е около 2300. Очакванията на Интеграл са тази есен бройката да е значително по-голяма, защото това е

една от сигурните години, в която българите като членове на ЕС ще могат да кандидатстват при условия от миналите години и да ползват европейско финансиране. Референдумът във Великобритания постави множество неизвестни пред кандидатите, но очакванията да няма промени в условията за кандидатстване в близките две-три години.

Германия – отворен прием

Значителна част от пътуващите кандидатстват в Германия. Точна бройка не може да бъде дадена заради отворения прием и големият брой кандидати, които сами подават документите си. На база на консултантската практика на "Интеграл" може да се каже, че Германия е избрана от около 3500 сънародници. Най-търсени специалности там са бизнесадминистрация, компютърни науки, архитектура, интериорен дизайн, както и психология.

[KMETA.BG](http://kmeta.bg)

✓ Младите чакат пари от държавата, не им се работи

"Имаш живи родители, защо да работиш?", гласи популярен скеч. Оказва се, че това не е просто шега. Анализ на Зорница Славова, експерт в Института за пазарна икономика (ИПИ), написан специално за Kmeta.bg, показва защо.

Младежите са важна група на пазара на труда и от тях се очаква да отговорят на актуалните изисквания на пазара, развитието на високотехнологичните сектори и търсенето на млада и образована работна сила. Често се дискутират безработицата и заетостта на младите хора, правят се програми, харчат се пари, но това, което показва проблемите на включването на младежите на пазара на труда, е икономическата им активност.

В края на 2015 и 2016 г. икономическата активност на младежите на 15-24 години спада до най-ниското си ниво поне от 15 години – под 24%. За сравнение, средното ниво в ЕС през 2015 г. е над 41%. Причините за това са много – от традициите в обществото през образованието до политиките

Първо, съществуват редица културни и социални особености, които поддържат икономическата активност на младежите сравнително ниска – такива са късната възраст, на която младежите напускат домакинството на родителите си, ниската степен на мобилност на работната сила, слабото социално и икономическо развитие на някои райони на страната и проблемите с трудовата и социална интеграция на етническите малцинства. През 2014 г. пък от изследване на Министерството на младежта и спорта стана ясно, че над половината от младите хора в България имат пасивна представа за своя трудов статус и смятат, че "държавата е длъжна да им гарантира добър живот".

Второ, липсата на обвързаност на образованието с пазара на труда е проблем и в средното, и във висшето образование. От една страна, липсата на развита система за дуално образование води до скъсване на връзката между бъдещите професионалисти с бизнеса. В сравнение с ЕС в България двойно по-голям дял фирми в сферата на индустрията (където предимно работят среднистите с професионално образование) посочват липсата на квалифицирана работна ръка като пречка за развитието на бизнеса – 15% при 7% в ЕС. В същото време няколко доклада на министерството на образованието от последните години показват, че работодателите смятат практическите умения при придобиване на професионална квалификация за минимални.

От друга страна и висшето образование не съответства на търсенето на пазара на труда. Финансирането според броя на студентите доведе до липса на подбор, бълване на "ненужни" кадри, пропиляване на огромен финансов ресурс. Министерството на труда вече започна реформа в тази посока и ще регулира броя на студентите според търсените специалности, но решението е половинчато, тъй като отново ще се финансират голям брой приоритетни за държавата направления, при които обаче реализацията на студентите е слаба. Така, структурните дисбаланси от липсата на връзка между средното и висшето образование с пазара на труда поставят нереалистични очаквания на учащите и ги обезкуражава при първия сблъсък с изисквания на бизнеса.

Трето, освен липсата на значителни реформи, в стремежа си да направи нещо за младежката заетост, правителствата често допускат грешки. Преди две години, например, държавата така регулира стажовете (бяха въведени минимално ниво на заплащане, минимална шестмесечна продължителност, назначаване на ментор, който отговаря на определени изисквания, методи на обучение и оценка на стажантите), че рязко намали стимулите за взимане на стажанти от фирмите. Друг пример за намаляване на заетостта (поне официалната) на младежите са политиките по доходите и резките скокове на минималната работна заплата и минималните осигурителни доходи. Множество изследвания показват връзката между административното повишаване на минималното възнаграждение и заетостта при младежите, които тепърва влизат на пазара на труда, особено тези с по-ниско образование.

Когато обаче правителствата решават да подпомагат заетостта на безработните, в т. ч. и младежите, управляващите в България обикновено се фокусират върху краткосрочните мерки с бърз и видим ефект, дори той да не е дълготраен. От всички средства за политики на пазара на труда 70% се харчат за осигуряване на субсидирана заетост. Обикновено тя е за няколко месеца и след приключване на програмата, заетостта приключва, а подпомогнатия отново е безработен. За сравнение, в ЕС средно 17% от средствата за насърчаване на заетостта се харчат за квалификация, преквалификация, обучение, ориентиране и консултиране, които да повишат конкурентоспособността на безработния.

От всички споменати проблеми, някои изискват реформи (например образованието), други – просто политическа воля за промени (например административното определяне на доходи), а върху трети е трудно да се влияе директно и ефективно (например трудовата мобилност). Повишаването на младежката активност и изграждането на моста между образованието и пазара на труда са от ключово значение за повече инвестиции, по-високи доходи и по-висок икономически растеж.

✓ **Натрупаните пари за втора и трета пенсия са почти 10 милиарда лева**

Всеки осигурен средно с 2287 лв. по сметката.

Активите на пенсионните фондове гонят 10 милиарда. Това показват данните на Комисията за финансов надзор за първите шест месеца на годината. Според тях в системата на допълнителното пенсионно осигуряване към края на юни са акумулирани нетни активи на стойност 9, 809 млрд. лв. В сравнение със същия период на 2015 г. нетните активи на пенсионните фондове са нараснали с 11,70%.

Сериозната сума е разпределена по сметките на 4 424 945 души, като броят на осигурените е скочил с малко под 2 на сто за една година. Най-много са клиентите на най-масовите фондове за втора пенсия – универсалните. Към края на юни в такива фондове се осигуряват 3 536 621 работещи българи, родени след 31 декември 1959 г. Статистиката на КФН показва, че средната сума, която е натрупана по сметките на клиентите в универсалните фондове е 2287 лева. Това прави обща сума от малко над 8 млрд. лв.

За професионалните фондове средната сума по партидите е 3212 лева. Във фондовете, в които се трупат парите за втора пенсия за миньори, пилоти и всички, работещи при тежки и вредни условия, към края на юни е имало общо 865,6 млн. лв. Клиентите на тези фондове наброяват 282 456 души.

Двойно повече са клиентите на доброволните фондове – 598 832. В тях всеки внася пари по свое желание, от които впоследствие може да се получава трета пенсия. За над 422 хил. от тях пари за трета пенсия внася работодателят им. Нетните активи на тези фондове надхвърлят 843 млн. лв., а средната сума по тях според изчисленията на КФН е 1408 лв.

Общите приходи на деветте пенсионноосигурителни дружества, които управляват пенсионните фондове са 83,4 млн. лв. за първите шест месеца на годината. Общата им печалба за първото полугодие е в размер на 35 млн. лв.

Мениджър

✓ **Източна Европа е първенец по икономически растеж в ЕС**

Източна Европа е първенец по икономически растеж в ЕС, изпреварвайки значително Евронзоната, въпреки забавянето на инвестициите и намаляването на еврофондовете.

Четири от петте най-бързо растящи икономики в Европейския съюз през последното тримесечие са от източната част на континента. Това се дължи на личното потребление, което компенсира намаляването на инвестициите. В резултат някои източноевропейски икономики регистрираха растеж, невидан от финансовата криза през 2008 година.

Румъния е на първо място сред петте бивши комунистически страни, публикували в петък предварителни данни за икономическия си растеж. Нейната икономика е нараснала скокообразно с 6 процента на годишна основа спрямо 4,3 % през предходното тримесечие. Икономическият растеж на България, Унгария, Словакия и Полша, най-голямата икономика в Източна Европа, също се е ускорил в сравнение с първото тримесечие на годината. Евронзоната, за която отива по-голямата част от износа от региона, е регистрирала икономически растеж на годишна основа от 1,6 %, колкото и през предходното тримесечие.

Тези данни показват, че въпросните източноевропейски страни, само една от които е въвела еврото, се оказват устойчиви в условията на вяло икономическо възстановяване на еврозоната и намаляване на средствата от еврофондовете. Подпомогнато чрез финансови инжекции от правителствата на тези държави, желаещи силно да подкрепят икономическия растеж, потребителското потребление неутрализира резкия спад на инвестициите, който последва устрема да бъдат изразходвани парите от европейските помощи преди последния срок - края на миналата година. Техния съвкупен брутен вътрешен продукт от около 1 трилион долара ще се увеличи с 3,5 % тази година, изпреварвайки растежа на световната икономика, според Международния валутен фонд.

"Растежът в региона отново бе движан от вътрешното търсене, което е подкрепяно от намаляващата безработица и повишаващите се заплати", заяви Ян Стечекерова, икономист в Komerční Banka AS в Прага, Чехия. "Инвестициите остават слабо място в региона, тъй като усвояването на европейски фондове от новия бюджет се отличава с бавен старт."

Икономическият растеж отслабваше по-рано тази година, емитираните от правителствата в региона еврооблигации се представяха по-лошо от тези на други развиващи се страни, давайки доходност от 8,6 % тази година, спрямо 14 % за държавите от индекса на Блумбърг за нововъзникващите пазарни икономики. Полската злата и румънската лея бяха две от трите валути на страни с нововъзникваща пазарна икономика с най-голямо обезценяване през второто тримесечие на годината според данни на агенцията.

Данните за второто тримесечие обаче надминаха прогнозите на икономистите за Румъния, Словакия и Унгария. Изненадващият подем отслабва безпокойствата за тазгодишните перспективи след сериозното забавяне през предходния период, след като финансовата помощ от 28-членния Европейски съюз намалва чувствително.

Икономическият растеж на Румъния е на най-високото си равнище от 2008 година, тъй като понижаването на данъци и повишаването на трудовите възнаграждения увеличиха потребителското потребление в изборна година. Европейската комисия прогнозира, че брутният вътрешен продукт (БВП) на страната ще е втори по растеж в ЕС през 2016 г. след този на Ирландия, но в същото време предупреди, че разхлабването на фискалната политика може да изложи на опасност бюджетните цели за идната година.

Словакия, Унгария

Възможно е засилването на словашката икономика до растеж от 3,7 % през второто тримесечие да изстреля годишния ръст до 3,4 %, прогнозира министерството на финансите. Ускоряването на икономическия растеж на Унгария, който почти се

утрои до 2,6 %, показва, че икономиката на страната е в състояние да нараства, въпреки че притокът на европейски фондове намаля, каза икономическият министър Михай Варга пред репортери след публикуването на данните. Целевото равнище на правителството за тази година от 2,5 % ще бъде постигнато, изрази увереност той.

При условие че икономическият растеж доближава очакванията на унгарската централна банка, понижаването на лихвените проценти изглежда по-малко вероятно, заяви Уилям Джаксън, анализатор от Capital Economics в Лондон. Точно обратното, данните за Румъния увеличават вероятността централната банка да затегне паричната си политика тази година, за да предотврати прегриването на икономиката, посочва Джаксън.

Полша изостава

Полша е била на опашката в региона през последното тримесечие. Нейният икономически растеж от 3,1 % е под прогнозните 3,3 % и представлява леко подобрене за най-слабия резултат от първото тримесечие, когато БВП на страната се увеличи с 3 %. В подкрепа за полската икономика дойдоха 4 милиарда злоти (1,1 милиарда долара) под формата на нови детски надбавки, които стимулираха вътрешното търсене и помогнаха на промишленото производство и продажбите на дребно.

Забавянето на инвестициите остана ключова спирачка за икономическия растеж на Полша след забавянията във финансирането от европейските фондове и нарасналата несигурност, след като британците гласуваха за излизане на страната им от ЕС.

"Перспективите пред полската икономика не са лоши: динамиката на растежа би трябвало да се ускори леко, тъй като парите, ввели се в резултат на плана на правителството за детските надбавки, наистина ще подкрепят икономиката", заяви Моника Куртек, главен икономист в Bank Pocztowy във Варшава. "Компаниите обаче ще функционират в една среда на голяма несигурност, идваща от чужбина."

Радослав Томек и Дорота Барзител, агенция Блумбърг

Капитал

✓ БВП на еврозоната се забавя

Икономическият растеж на еврозоната се е забавил видимо през второто тримесечие на годината, показват данните на Евростат. Статистиката подчертава разликите в развитието дори между някои от най-големи икономики в региона като Германия, Франция и Италия и не дава големи надежди, че може в скоро време да се очаква силно възстановяване на валутния съюз като цяло.

Брутният вътрешен продукт на 19-те членки на еврозоната е нараснал с 0.3% спрямо предишното тримесечие и с 1.6% спрямо същия период на миналата годна. През първите три месеца на годината БВП на еврозоната нарасна с 0.6% на тримесечна база. Резултатите отговарят на предварителните прогнози на икономистите и потвърждават, че растежът на еврозоната е започнал да се забавя още преди изненадващия резултат от референдума за излизане на Великобритания от Европейския съюз, проведен на 23 юни. За целия ЕС статистиката отчита ръст от 0.4% на тримесечна и 1.8% на годишна база. През първото тримесечие резултатите бяха съответно 0.5 и 1.8 на сто.

Ефект от Brexit

Засега никое икономическо проучване в региона не е показало значителен ефект от Brexit извън самата Великобритания. Данните на Евростат обаче сочат, че ръстът на активността от началото на годината се изчерпва, поради което вероятно ще са нужни нови стимули.

"Основният въпрос е дали дори този по-нисък темп на растеж може да бъде поддържан през третото тримесечие", коментира пред Reuters Берт Колийн, старши икономист в ING. "Несигурността около Brexit вреди на износа и индустрията, поради което потребителите носят голямата тежест за икономическия растеж в региона", добавя той.

Анализаторите отбелязват, че в основно предизвикателство през Европейската централна банка и правителствата се превръщат големите разлики в темпа на растеж между отделните икономики. В най-голямата европейската икономика - Германия, растежът е спаднал до 0.4% спрямо 0.7% тримесечие. Резултатът обаче е двойно по-висок от очакванията на икономистите за забавяне до 0.2%. На годишна база германският растеж достига 3.1%, което е най-високият резултат от пет години.

Статистиката показва, че макар и по-нисък спрямо началото на годината, германският растеж е бил движен от износа и потребителските разходи. Това прави перспективите пред страната по-добри, отколкото при много други членки на еврозоната. Икономистът от банка KfW Йорг Зеунер обаче предупреждава, че решението на Великобритания да излезе от ЕС в крайна сметка ще има ефект в целия регион. "Това ще удари британската икономика, а забавянето ще се отрази и на Германия чрез спад на износа. Великобритания е важен пазар, особено за германските автомобилни компании, но също така за химическата и фармацевтична индустрия", заявява той.

Влошени резултати

Третата най-голяма икономика в еврозоната - Италия, изненадващо е изпаднала в стагнация през второто тримесечие заради спад на индустриалното производство и търсенето на вътрешния пазар. Едва миналата година страната успя да излезе от най-тежката си рецесия след Втората световна война. Новото забавяне на икономиката заедно със сътресенията на банковата система ще увеличи натиска върху правителството на Матео Ренци.

"На фона на отслабналия износ, повишаващата се политическа нестабилност, ситуацията с банките и негативните ефекти върху икономическото доверие не можем да очакваме положителна инерция за растежа през второто полугодие", коментират анализаторите от банка Citi.

Втората най-голяма европейска икономика - Франция, също отчита нулев растеж през второто тримесечие. "Въпреки това има малко сигнали, че правителствата ще разхлабят фискалните си политики. Това означава, че Европейската централна

банка ще трябва сама да осигурява допълнителна подкрепа за възстановяването и повишаване на инфлацията", изтъква Джонатан Лойнс, анализатор от Capital Economics.

Същевременно ситуацията в Холандия е много по-добра, като подобрението в сектора на услугите, пазара на недвижими имоти и износа са повишили растежа до 0.6%. БВП на Испания също отчита стабилен ръст от 0.7%. Дори икономиката на Гърция се е върнала към растеж от 0.3%. По-солидни темпове на растеж се отчитат в някои от страните извън еврозоната, включително Полша, където растежът на годишна база достига 3.1%.

[Инвестор.БГ](#)

✓ Какво ще движи пазарите до края на седмицата

Инвеститорите ще могат да се фокусират върху редица макроикономически данни.

В средата на август инвеститорите по света ще трябва да се задоволят с порция макроикономически данни. Тази седмица няма заседания на централни банки, но Фед ще публикува стенограмата от последната си среща в сряда.

Във вторник, 16 август, Австралийската централна банка ще публикува стенограмата от последното си заседание. В началото на този месец регулаторът понижи основния си лихвен процент с 25 базисни пункта до рекордно ниското ниво от 1,50% на фона на сигналите за бавен икономически растеж, като мярката до голяма степен беше очаквана.

Германският Център за европейски икономически изследвания ZEW ще публикува индекса си за икономическите нагласи в най-голямата икономика в еврозоната.

Във Великобритания ще има данни за инфлацията.

Властите в САЩ също ще публикуват данни за изменението на потребителските цени, както и за индустриалното производство.

В сряда, 17 август, Нова Зеландия ще обяви данни за трудовия пазар.

В Обединеното кралство излизат данни за безработицата и ръста на заплатите.

Американската администрация за енергийна информация ще публикува редовния си седмичен доклад петролните резерви в САЩ.

Федералният резерв на САЩ ще публикува стенограмата от последното си заседание.

В четвъртък, 18 август, излизат данни за трудовия пазар в Австралия.

Във Великобритания ще има данни за продажбите на дребно.

Евростат ще публикува финални данни за инфлацията в еврозоната.

Министерството на труда в САЩ ще публикува редовния си доклад за подадените молби за помощи при безработица.

Председателят на Фед за Ню Йорк Уилям Дъдли ще има изявление.

В петък, 19 август, канадските власти ще публикуват данни за инфлацията и продажбите на дребно.